REGERINGSRÄTTEN

RR RÄTTSFALL

Skattskyldighet för vid fastighetsförsäljning förbehållen avverkningsrätt.

Besvär av hemmansägaren H. angående inkomsttaxering år 1957. — Redan år 1948 hade H. av sin fader köpt vissa jordbruksfastigheter. År 1957 deklarerade emellertid fadern inkomst genom försäljning av skog som förbehållits vid fastighetens avyttring. — TN beskattade dock H. för inkomsten i fråga, då avtal om förbehållen skog ej förelåg. — Både fadern och sonen framhöll, att de vid fastighetens försäljning muntligen avtalat att viss rotpost skulle förbehållas fadern. — PN, KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 30/5 1963).

Anm.: Enligt 1 kap. 7 § lagen om nyttjanderätt till fast egendom är längsta tiden för upplåtelse av rätt att annorledes än till husbehov avverka skog fem år. Eftersom denna tid gått till ända innan avverkningen skedde, hade det med avverkningsrätten avsedda beståndet tillfallit H. såsom ägare av fastigheten. Följaktligen måste H. beskattas för vederlaget, se RÅ 1959 ref. 1.

Kreatursrealisation å en av flera delvis sambrukade fastigheter.

Besvär av arrendatorn X angående förhandsbesked. — X arrenderade tre jordbruksfastigheter om tillhopa 1.124 tunnland åker och 635 tunnland äng och betesmark, vilka låg i olika kommuner men delvis sambrukades. Vid utgången av 1962 uppgick kreatursbesättningen till 14 tjurar, 406 kor och 631 ungnöt. Den ena av fastigheterna, vilken gränsade intill en större stad, omfattade 224 tunnland åker och 35 tunnland äng. Av ovanstående besättning belöpte å denna fastighet 114 kor, 4 stamtjurar och 125 ungdjur. — X ämnade under 1963 utförsälja hela denna besättning och driva jordbruket å ifrågavarande fastighet kreatursslöst för att i stället utöka den grönsaksodling, som tidigare bedrivits å fastigheten. X, som redan avträtt betesmarken å denna fastighet, hemställde hos RN om besked, huruvida den tilltänkta försäljningen kunde anses såsom realisation. — TI invände bl. a., att X hade möjligheter att såsom tidigare skett genom uppfödning och inköp utöka besättningen å de båda kvarvarande gårdarna till samma storlek som före försäljningen. X genmälde, att han den 31/12 1962 på de båda gårdarna hade 292 kor och plats för 296 kor. En utökning av kobesättningen vore därför utesluten. — RN ansåg av anförda skäl den tilltänkta försäljningen innefatta löpande försäljning. —

RR yttrade: Väl böra i målet komma i betraktande även de kreatursbesättningar X äger å de delvis i sambruk med den

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:57

nu ifrågakomna fastigheten varande gårdarna; men enär likväl under de av X uppgivna förutsättningarna för förhandsbeskedet och således bl. a. att han säljer kreatursbesättningen på den nu ifrågavarande gården för att därefter driva denna gård såsom kreaturslöst jordbruk samt att icke i samband därmed besättningarna på de övriga gårdarna ökas, försäljningen i den mån den omfattar normala besättningen på nämnda gård, vilken med hänsyn till X:s uppgifter må beräknas utgöra 114 kor, 4 tjurar och 114 ungdjur, skall anses såsom realisation, alltså och då X ägt besättningen i mer än fem år, skall försäljningen i nyss nämnd omfattning icke anses som skattepliktig inkomst. (RR:s utslag den 11/6 1963.)

Byte av tvättmaskin.

Hemmansägaren A. erhöll vid inkomsttaxering år 1956 ej avdrag för utbyte av en tvättmaskin. A. syntes ej i nämnvärd omfattning ha haft andra anställda i jordbruket än sina två söner, vilka åtnjutit förmån av fri tvätt. A. hade framhållit att, om han sänt sönernas kläder till en tvättinrättning, avdrag skulle ha medgivits för kostnaderna för tvätten. (RR: utslag den 6/6 1963.)

Hyresgästs och arrendators förbättringar å fastighet

A. Besvär av TI angående förhandsbesked. — Anläggande av rulltrappa i stället för befintlig trappa inom affärslokaler i förhyrd fastighet ansågs av RN ej som förbättring av så bestående värde för fastighetsägaren att denne skulle inkomstbeskattas härför. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 28/5 1963.)

B. Besvär av godsägaren H. angående eftertaxering för år 1956. — År 1955 sålde H. sin jordbruksfastighet till en arrendator för 250.000 kr. KR yttrade: I målet är upplyst, att arrendatorn under arrendetiden haft kostnader för underhåll och ombyggnad av bl a arrendatorsbostaden med omkring 62.000 kr. Av nämnda belopp kan i varje fall 16.500 kr anses ha utgjort kostnader för ombyggnad, för vilka kostnader arrendatorn erhållit avdrag vid taxering. Med hänsyn härtill och då H. icke gjort sannolikt, att fastigheten under arrendetiden icke skulle ha ökat i värde med åtminstone sistberörda belopp, finner KR icke skäl att göra ändring i PN:s beslut. — RR lämnade H:s besvär häröver utan bifall. (RR:s utslag den 30/5 1963.)

Anm: Jämför RÅ 1957 ref. 50 (Skattenytt 1958 sid. 128).

Byggmästares försäljning av fastighet: rörelse eller ej?

Besvär av X angående förhandsbesked. — X hade år 1950 med en broder såsom ansvarig byggmästare uppfört en byggnad innehållande två lägenheter, av vilka den ena hela tiden bebotts av X och den andra varit uthyrd. X:s huvudsakliga verksamhet utgjordes av inköp och försäljning av fastigheter. Sedan slutet av 1930-talet hade X varit delägare i ett handelsbolag, vars verksamhet bestod i uppförande av hyresfastigheter. X deltog emellertid icke aktivt i bolagets verksamhet utan denna sköttes av X:s två bröder, vilka ägde återstående del av handelsbolaget. — RR yttrade: Ifrågavarande fastighet uppfördes år 1950 av X och handlingarna i målet giva anledning till antagande att X vid den tiden drev byggnadsrörelse. På grund härav

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:57

får fastigheten — oavsett huruvida X f. n. kan anses driva byggnadsrörelse eller ej — anses för X utgöra omsättningstillgång i rörelse. (RR:s utslag den 27/8 1963.)

Ersättningsanskaffning: traktor i stället för häst och jeep.

Besvär av TI angående förhandsbesked på ansökan av X. — X övervägde att i sitt jordbruk ersätta en år 1960 inköpt jeep om 60 hästkrafter, som han använt som dragkraft både i jordbruket och skogsbruket, ävensom en häst, som år 1962 drabbats av hälta och därför försålts till slakt, mot en traktor. Han hade förut en traktor. Det tilltänkta köpet avsåg en obetydligt begagnad traktor av märket Bolinder-Munktell, modell BM 230, försedd med halvbandsutrustning och timmerspel. —

RN förklarade, att X vore berättigad åtnjuta avdrag för den del av anskaffningskostnaden för traktorn som motsvarade dels värdet av en fullgod arbetshäst dels ock värdet av en i lika mån som den anskaffade traktorn begagnad jeep av samma modell som den avyttrade eller med ungefärligen samma prestationsförmåga.

Med bifall till TI:s talan förklarade RR, att X var berättigad åtnjuta avdrag för anskaffningskostaden för den begagnade traktorn till belopp, vilket motsvarade så stor del av värdet av en fullgod arbetshäst och en ny jeep av i målet angiven beskaffenhet som priset för den begagnade traktorn utgjorde av priset för en ny sådan. (RR:s utslag den 27/8 1963; två ledamöter av RR ville ej göra ändring i RN:s beslut.)

Anm.: Vid utbyte av jordbruksinventarier i jordbruk, varav inkomsten redovisas enligt kontantprincipen, föreligger ju i princip rätt till avdrag för hela kostnaden för anskaffning av nya inventarier, till vilka motsvarighet förut funnits å fastigheten. Utbytes inventarier mot nya, dyrbarare sådana, erhålles avdrag med så stort belopp som inventarier av samma slag som de äldre skulle ha kostat, om de går att få i marknaden; och detta oavsett om de förutvarande inventarierna varit begagnade eller ej vid inköpet. Avser ersättningsanskaffningen ett begagnat inventarium, beräknas avdraget till vad det skulle kostat att köpa ett inventarium som är av samma slag som det tidigare innehavda och som är i lika begagnat skick som det senast inköpta, se RÅ 1957 ref. 29 och 1958 not. 1104. (Skattenytt 1958 sid. 355, där ersättningsanskaffningsavdragets närmare innebörd förklarats).

I det förevarande fallet var det en häst och en jeep, som skulle ersättas av en något begagnad traktor. Hade hästen och jeepen ersatts med ny häst och ny jeep, skulle V. varit berättigad till fullt avdrag för hela anskaffningskostnaden härför. Eftersom ersättningsanskaffningen i stället avsåg en begagnad traktor, reducerades emellertid avdraget till att avse så stor del av kostnaden för inköp av en fullgod arbetshäst och en ny jeep med samma kapacitet som den förut innehavda som den anskaffade begagnade traktorn kostade i förhållande till kostnaden för en ny traktor. Genom denna reducering har RR alltså velat följa samma princip som i RÅ 1957 ref. 29.

Villaschablonen

Besvär av advokaten F. angående inkomsttaxering år 1955. — F. var delägare i en villafastighet, vars taxeringsvärde utgjorde 91.900 kr. Intäkterna av fastig-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:57

heten uppgavs till 2.500 kr, varav 1.200 kr från en annan delägare i fastigheten, 1.200 kr från en icke-delägare och 100 kr arrende för trädgård. — TN beräknade nettointäkten av fastigheten enligt den i 24 § 2 mom. första st. KL angivna schablonmetoden. — Hos PN åberopade F. att intäkterna år 1954 överstigit 2 % av taxeringsvärdet, varför schablonmetoden inte borde tillämpas (se 24 § 2 mom. sista st. samt anv. p. 6 näst sista st. till 24 § KL). TI invände att det av den andre delägaren erlagda hyresbeloppet å 1.200 kr finge anses såsom en gottgörelse ägarna emellan. Den verkliga hyresinkomsten utgjorde därför endast 1.300 kr, vilket belopp understeg 2 % av taxeringsvärdet. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 15/5 1963.)

Skönstaxering av tandläkare.

Besvär av tandläkaren S. angående eftertaxering för år 1955. — PN, som ansett att S. vid 1955 års taxering obehörigen undgått beskattning för 10.000 kr inkomst av tandläkarpraktik, eftertaxerade S. år 1960 för nämnda belopp. — S. yrkade nedsättning till 2.500 kr. — KR yttrade: S. har i självdeklaration, avgiven till ledning vid 1955 års taxering, lämnat oriktig uppgift angående bruttointäkter i av honom bedriven tandläkarpraktik, till följd varav han blivit för lågt taxerad. S. skall förty eftertaxeras för vad som genom berörda förfarande undgått taxering. Vid i målet företagen taxeringsrevision har framkommit att S:s räkenskaper äro så bristfälliga, att S:s inkomst av tandläkarpraktik icke tillförlitligen kan beräknas. Sålunda ha förda besöksjournaler (tidböcker) och följesedlar från tandtekniker icke bevarats. S. har även medgivit, att vissa intäkter icke redovisats i bokföringen. S:s inkomst av rörelse skall förty uppskattas efter vad med hänsyn till föreliggande omständigheter såsom verksamhetens art och omfattning finnes skäligt. Vid sådan uppskattning kan det antagas, att S:s inkomst av tandläkarpraktik vid 1955 års taxering beräknats till 10.000 kr för lågt belopp. På grund av det anförda finner KR icke skäl att göra ändring i PN:s beslut. — RR: ej ändring. (RR:s utslag 22/7 1963.)

Fråga om förtäckt utdelning

Besvär av TI angående förhandsbesked. — En person X ägde så gott som samtliga aktier i två bolag, Y och Z. Enligt ett mellan bolagen år 1957 träffat avtal skulle Z i eget namn men för Y:s räkning köpa och sälja vissa varor. Därutöver hade dock försäljning även skett till utomstående. — X ämnade överlåta sina aktier i Y till Z. I anledning därav uppkom fråga, om och i vad mån överlåtelsen kunde ske utan att X blev beskattad för förtäckt utdelning. Vid beräkning av det högsta värde å aktierna, som enligt RN skulle kunna ligga till grund för överlåtelsen utan att sådan beskattning inträffade — därvid RN fann att substansvärdet och avkastningsvärdet uppgick till ungefär samma belopp — inräknades i substansvärdet jämväl förefintligt goodwillvärde, däri inbegripet värde å hyresrätt. — Hos RR yrkade TI att substansvärdet skulle beräknas till ett betydligt lägre belopp än RN gjort, utan hänsynstagande till värde å goodwill, inklusive hyresrätt. I vart fall borde aktiernas värde icke upptagas högre än ett på visst sätt beräknat medeltal av avkastningsvärdet. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 7/5 1963.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:57

Fråga om av familjebolag beslutad utdelning belöpt endast å skattskyldigs innehav av B-aktier men ej å hans A-aktier.

Besvär av direktören B. angående inkomsttaxering år 1953. — B. ägde samtliga A-aktier och dessutom en mindre del av B-aktierna i Aktiebolaget B. De återstående B-aktierna ägdes av B:s två söner. Enligt bolagsordningen skulle alla aktierna medföra samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst (med visst undantag). Vid 1952 års ordinarie bolagsstämma beslöts att till aktieägarna skulle utdelas 6 kr å varje B-aktie. I enlighet därmed deklarerade B. för utdelningen på sina B-aktier. — PN ansåg emellertid att — då bolagsordningen inte innehöll någon bestämmelse om att inte alla aktier skulle medföra samma utdelning — hela den beslutade utdelningen bort slås ut på samtliga aktier, således även på A-aktierna. B. hade emellertid icke varit berättigad till avdrag för periodiskt understöd till sönerna och PN beskattade därför B. för den del av utdelningen som han fick anses ha avstått till sönerna. — KR: ej ändring. — RR: utan bifall. (RR:s utslag den 29/5 1963; en ledamot ville bifalla B:s talan.)

USA-resa — affärsresa eller ej?

Besvär av direktörsassistenten Z-D angående inkomsttaxering år 1958. — Z-D var anställd hos sin fader, vilken bedrev kaffeimport- och kafferosterirörelse. Under 1957 deltog hon i en av Sveriges Grossistförbund anordnad resa till USA. — PN beskattade henne, utan avdrag, för ett belopp av 9.294 kr, som hon erhållit av sin fader för resans bekostande. Som skäl för sitt beslut hade PN anfört: Klaganden kan icke anses hava gjort troligt, att en resa till Nordamerika kan hava haft en sådan direkt betydelse för en firma inom kaffebranschen, att den eventuella nyttan därav stått i rimlig proportion till de nedlagda kostnaderna. — KR fann icke skäl bifalla Z-D:s besvär häröver, enär med hänsyn till omständigheterna i målet ifrågavarande belopp finge anses utgöra förtäckt löneförmån för klaganden. — RR förklarade med hänsyn till vad i målet blivit upplyst om resans ändamål och karaktär Z-D. berättigad till avdrag med hälften av vad hon för resan uppburit från arbetsgivaren eller alltså med 4.647 kr. (RR:s utslag den 6/6 1963; en ledamot ville ge avdrag med hela bidraget.)

Fördyrade levnadskostnader o. dyl. under kurser

En folkskollärare, som var gift och bosatt i Örebro men som studerade vid Stockholms Högskola för att utbilda sig till skolpsykolog, därvid han åtnjöt B-avdrag på lönen, erhöll inte begärda avdrag för ökade levnadskostnader, resor och facklitteratur. (RR:s utslag den 9/5 1963.)

Anm: Jämför liknande fall i RÅ 1956 not. 502 och 1957 not. 2207 (Skattenytt 1957 sid. 28 och 1958 sid. 87).

Av köping förvaltad donationsfond: skattskyldig eller ej?

Besvär av Jacobsonska donationen angående inkomst- och förmögenhetstaxering år 1957. — I en den 27/4 1900 dagtecknad, till dåvarande Osby municipalsamhälle ställd skrift erbjöd sig handlanden A. Jacobson att skänka municipalsamhället 1.500 kr under villkor i huvudsak, att beloppet skulle förvaltas

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:57

kostnadsfritt och att räntorna däråå skulle årligen läggas till kapitalet till dess detsamma utgjorde 100.000 kr, varefter den årliga räntan finge av samhället disponeras för samhällsnyttiga ändamål. Sedan municipalsamhället vid stämma den 4/5 1900 beslutat mottaga gåvan, därvid stämman bestämde att fonden skulle benämnas Jacobsonska donationen, överlämnade Jacobson det utfästa beloppet. — Vid 1957 års taxering yrkade fonden under hänvisning till innehållet i donationsurkunden befrielse från skattskyldighet för inkomst och för förmögenhet.

PN ansåg, enär fondens medel icke använts och ej heller på många år kunde antagas komma att användas för det med fonden avsedda ändamålet, med hänsyn till bestämmelserna i punkt 8 av anvisningarna till 53 § KL fonden skattskyldig för inkomst av kapital och för förmögenhet. — KR: ej ändring. —

RR undanröjde taxeringarna, enär med hänsyn till omfattningen av den dispositionsrätt som Osby köping äger till de av Jacobson donerade medlen fonden jämlikt grunderna för 53 § 1 mom. c) KL samt 7 § första st. d) förordningen om statlig inkomstskatt och 6 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt får anses befriad från skattskyldighet för inkomst av kapital och för förmögenhet. (RR:s utslag den 16/7 1963.)

Japansk kycklingsorterare — skattskyldighet här i riket eller ej?

Enligt ett år 1958 ingånget avtal mellan det japanska företaget Japan Chick Sexing Association och det svenska företaget AB Sida utfäste sig det japanska företaget att ställa till förfogande ett antal namngivna japanska experter, däribland M., för sortering av kycklingar i Sverige under villkor bl a att det svenska företaget skulle på egen bekostnad ställa till experternas förfogande kost, logi, fickpengar m m samt att ersättning därutöver skulle utgå dels med visst belopp i ett för allt att utbetalas till det japanska företaget och dels med visst belopp för varje sorterad kyckling utöver ett i avtalet angivet antal.

PN beskattade M. år 1960 både statligt och kommunalt för av M. deklarerad tjänsteinkomst, 12.213 kr, med tillägg av 3.600 kr, motsvarande vad M. erhållit av det belopp å 5.000 kr som det svenska företaget betalat till det japanska. I likhet med TI ansåg PN, att det japanska företaget uppträtt endast såsom förmedlare av M:s anställning hos det svenska bolaget och att följaktligen den utgivna ersättningen finge anses såsom härifrån uppburen. — KR undanröjde dock beskattningen.

RR yttrade: Det i målet avsedda beloppet 15.813 kr utgör ersättning för arbete, som M. utfört här i riket. Vad i målet förekommit föranleder icke till att arbetet är att anse såsom utfört för eller på uppdrag av annan än det svenska företaget, vilket svarat för ersättningen till M. och direkt till honom utbetalat större delen av beloppet samt, såvitt handlingarna utvisa, även i övrigt i förhållande till M. haft att fullgöra vad som ankommer på en arbetsgivare. Enär beloppet förty måste anses såsom av M. härifrån uppburen, genom verksamhet här i riket förvärvad inkomst av tjänst, för vilken M. är här skattskyldig, prövar RR rättvist att med ändring av KR:s utslag fastställa PN:s beskattningsåtgärd. (RR:s utslag den 7/5 1963.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:57

Fråga om taxering av s. k. enmansdödsbo

Besvär av W. angående eftertaxering för år 1956. — W:s moder avled år 1938 och efterlämnade såsom dödsbodelägare W:s fader och W. Fadern avled år 1941 och efterlämnade W. såsom ende dödsbodelägare. — I en år 1956 för dödsboet efter modern avlämnad deklaration uppgav W. vissa belopp såsom dödsboets inkomst av kapital och dödsboets förmögenhet. — PN, som anåg att W. i stället bort beskattas för dessa belopp, eftertaxerade denne för beloppen genom beslut år 1961. KR yttrade: Av handlingarna får anses framgå, att utredningen av dödsboet efter W:s moder avslutats före ingången av beskattningsåret 1955 och att W. före nämnda tidpunkt för egen räkning tillträtt dödsboets egendom. Vid sådant förhållande och med hänsyn jämväl till omständigheterna i övrigt skall W., såsom skett, beskattas för den inkomst och förmögenhet, som redovisats i den för dödsboet år 1956 avlämnade deklarationen. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 15/5 1963.)

Anm: Jämför RÅ 1960 ref. 27 (Skattenytt 1961 sid. 47).

Nedsatt skatteförmåga för invalid med invalidbil.

Besvär av M. angående inkomsttaxering år 1959. — M. beskattades av PN för 10.004 kr intäkt av tjänst. Avdrag medgavs för resor med egen bil till och från arbetsplatsen med 700 kr. Däremot medgavs icke avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga. — Hos KR yrkade M., under åberopande bl a att hans skatteförmåga var nedsatt på grund av invaliditet, att taxeringarna måtte nedsättas. — KR höjde reseavdraget till 900 kr men fann att avdrag för nedsatt skatteförmåga inte kunde medges M. med hänsyn till bl a hans inkomstförhållanden. — RR yttrade: Av handlingarna i målet framgår att M. är starkt invalidiserad samt att han fördenskull nödgas hålla sig med invalidbil att användas för färd till och från arbetet samt för privat bruk. Det har i målet ej bestritts, att M. är i behov av sådan bil. Då på grund av nu angivna förhållanden M:s skatteförmåga får anses väsentligen nedsatt samt M. förty och med hänsyn till omständigheterna i övrigt skäligen må anses berättigad till avdrag i nämnda hänseende med 1.000 kr, prövar RR rättvist på det sätt ändra KR:s utslag etc. (RR:s utslag den 7/5 1963.)

Anm.: Jämför däremot RÅ 1959 not. 2107 där invalid erhöll högre bilreseavdrag än här — 2.000 kr — men intet avdrag för nedsatt skatteförmåga. — Jfr SN 1963 sid. 349.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:57